

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ล่องเรือแล่นก

องค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อย และองค์การบริหารส่วนตำบลพนางตุง
จังหวัดพัทลุง

สภาพพื้นที่ทั่วไปของตำบลทะเลน้อยมีศักยภาพในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ซึ่งในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก และสร้างรายได้ให้แก่คนในท้องถิ่นจากการขายสินค้าและบริการ

จากลักษณะเด่นดังกล่าวของตำบลทะเลน้อย ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุงจึงเกิดแนวคิดที่จะส่งเสริมให้เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างจริงจัง เพื่อเป็นการสร้างงานสร้างรายได้ให้กับประชาชนในท้องถิ่น เนื่องจากเดิมนั้นประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รายได้มักจะไม่เพียงพอจากรายจ่ายรวมทั้งเพื่อจัดระเบียบการให้บริการนักท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2547

อำเภอ: ควนขนุน
จังหวัด: พัทลุง

ประชากร: 7,645 คน

พื้นที่: 190.68 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล
ทะเลน้อย

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีนวัตกรรม

ในปี 2543 ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุงสนับสนุนให้องค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อย และองค์การบริหารส่วนตำบลพนางตุงเป็นผู้ดำเนินการจัดทำโครงการ "การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ล่องเรือแล่นกทะเลน้อย" ขึ้นอย่างเป็นทางการ ซึ่งโครงการนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจให้ประชาชนมีงานทำและมีรายได้เพิ่มขึ้นนอกเหนือจากการทำเกษตรกรรม และเพื่อจัดระเบียบการให้บริการนักท่องเที่ยว

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. อบต.ทะเลน้อย ร่วมกับ อบต.พนางตุงจัดทำโครงการล่องเรือแล่นกทะเลน้อยกำหนดให้มีกิจกรรมต่อไปนี้ในช่วงที่มีเทศกาลล่องเรือแล่นก

- ล่องเรือ แล่นก กลางทะเลบัว สัมผัสกับธรรมชาติรอบๆ ทะเลน้อย
- จัดทะเบียนสมรส กลางดงบัวแดงในแหล่งนกน้ำทะเลน้อย
- แข่งขันเรือยาว
- จัดจำหน่ายสินค้า 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์
- แข่งขันจักรยานเสือภูเขา ระยะทาง 100 กิโลเมตร
- แข่งขันวิ่งมินิมารathon ระยะทาง 10.5-21 กิโลเมตร

2. แต่งตั้งคณะกรรมการประจำ อบต. จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นสมาชิกสภา อบต. ทั้งหมด และมีเจ้าหน้าที่อบต. ประมาณ 15 คน ร่วมกันทำหน้าที่ในการควบคุมการจัดงานวันล่องเรือแล่นก รวมทั้งดูแลอนุรักษ์ธรรมชาติให้อยู่ดังเดิม

3. จัดเรือไว้คอยบริการนักท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ โดยจัดให้มีเรือนำเที่ยว จำนวน 3 ท่าเรือ และมีการจัดลำดับก่อน - หลังอย่างชัดเจน เพื่อป้องกันการแย่งชิงนักท่องเที่ยว และมีการจัดตารางการใช้ท่าเรืออย่างชัดเจน ดังนี้

- ท่าเรือ A มีเรือล่องสำหรับบริการนักท่องเที่ยว 17 ลำ ใช้เวลาในการชมวิวทิวทัศน์โดยรอบประมาณ 1 ชั่วโมงต่อ 1 รอบ

- ท่าเรือ B มีเรือล่องสำหรับบริการนักท่องเที่ยว 15 ลำ ใช้เวลาในการชมวิวทิวทัศน์โดยรอบประมาณ 2-3 ชั่วโมงต่อ 1 รอบ
 - ท่าเรือ C มีเรือล่องสำหรับบริการนักท่องเที่ยว 20 ลำ ใช้เวลาในการชมวิวทิวทัศน์โดยรอบ
4. คณะกรรมการประจำอบต. กำหนดเวลาการออกเรือนำเที่ยวประมาณ 06.00-17.00 น. ของทุกวัน และในการล่องเรือแต่ละครั้งนักท่องเที่ยวเสียค่าใช้จ่าย 200 บาทต่อลำ โดยเรือ 1 ลำสามารถบรรจุนักท่องเที่ยวได้ 7-8 คน

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน

โครงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ล่องเรือแล่นกทะเลน้อยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

1. ปี 2544 ได้รับการเงินสนับสนุนทั้งสิ้น 389,603 บาท
 - อบต. ทะเลน้อยและอบต. พนางตุงให้การสนับสนุนงบประมาณเป็นเงิน 189,788 บาท
 - รายได้จากค่าสมัครเข้าแข่งขันจักรยานเสือภูเขา เป็นเงิน 118,615 บาท
 - รายได้จากค่าสมัครเข้าแข่งขันวิ่งมาราธอน เป็นเงิน 61,200 บาท
 - บริษัทไทยน้ำทิพย์ จำกัด ให้เงินสนับสนุน 20,000 บาท
2. ปี 2545 ได้รับการเงินสนับสนุนทั้งสิ้น 456,752 บาท
 - อบต. ทะเลน้อยและอบต. พนางตุงให้การสนับสนุนงบประมาณเป็นเงิน 200,000 บาท
 - รายได้จากค่าสมัครเข้าแข่งขันจักรยานเสือภูเขา เป็นเงิน 45,170 บาท
 - รายได้จากค่าสมัครเข้าแข่งขันวิ่งมาราธอน เป็นเงิน 102,940 บาท
 - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ให้การสนับสนุนเป็นป้ายประชาสัมพันธ์ เป็นเงิน 30,000 บาท
 - บริษัทเอกชนให้การสนับสนุนเป็นเงิน 78,642 บาท
3. ปี 2546 ได้รับการเงินสนับสนุนทั้งสิ้น 896,144 บาท
4. ปี 2547 ได้รับการเงินสนับสนุนทั้งสิ้น 985,310 บาท

อุปกรณ์/เครื่องมือ

1. ป้ายประชาสัมพันธ์
2. ร้านจำหน่ายสินค้า

บุคลากร

1. คณะกรรมการประจำอบต. จำนวน 5 คน
2. เจ้าหน้าที่อบต. 15 คน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
กุมภาพันธ์ 2543	จากแนวคิดของผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุงที่ต้องการให้ตำบลทะเลน้อยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เพิ่มรายได้ให้กับคนในท้องถิ่น ประกอบกับปัญหาการแย่งนักท่องเที่ยวของคนในท้องถิ่น ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุงจึงผลักดันให้อบต. ทะเลน้อยและ	อบต. ทะเลน้อย/ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง/ประชาชนในตำบล

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
	อบต.พนางตุงดำเนินโครงการนี้ ต่อจากที่จังหวัดเคยทำมา	
กลางปี 2543	อบต.ทะเลน้อย และ อบต.พนางตุง ประชาสัมพันธ์ผ่านหอกระจายข่าวของหมู่บ้านภายในตำบลเพื่อนัดให้ชาวบ้านมาประชุมร่วมกันเพื่อทำการชี้แจงถึงการจัดงานล่องเรือแล่นกของอบต.	อบต.ทะเลน้อย/อบต.พนางตุง/ประชาชนในตำบล
ปลายปี 2543	อบต.ทะเลน้อย และอบต.พนางตุง และชาวบ้านร่วมกันประชุมผ่านเวทีประชาคมหมู่บ้าน คณะผู้บริหารของอบต.ทะเลน้อยมีมติว่าให้มี การจัดโครงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ล่องเรือแล่นกขึ้นระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมีนาคมของทุกปี	อบต.ทะเลน้อย/อบต.พนางตุง
ต้นปี 2543	-อบต.ทะเลน้อย และอบต.พนางตุง ดำเนินการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเชิญมาร่วมโครงการ -อบต.ทะเลน้อย และอบต.พนางตุง ชาวบ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันวางแผนดำเนินกิจกรรม -อบต. ทะเลน้อย ตัวแทนชาวบ้านประชาสัมพันธ์โดยผ่านหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน แผ่นพับ ประกาศทางวิทยุถึงวัน เวลา และสถานที่ที่จะจัดโครงการเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาท่องเที่ยว	อบต. ทะเลน้อย และประชาชน
วันที่ 14 กุมภาพันธ์-15 มีนาคม 2544	-อบต. ทั้งสองประสานงานไปยังการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เพื่อขอความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว -จัดโครงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ล่องเรือแล่นกตามที่ได้วางแผนและได้มีการประชาสัมพันธ์เอาไว้	อบต.ทะเลน้อย/อบต.พนางตุง/การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
เมษายน 2544	อบต. ติดตามผลการดำเนินงาน	อบต.ทะเลน้อย/อบต.พนางตุง

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

หน่วยงาน/องค์กร	-- บทบาทความร่วมมือ --
ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง	เสนอแนวคิดให้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดพัทลุง
องค์การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุง	สนับสนุนงบประมาณในการจัดงานท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในปี 2546
อบต.พนางตุง	ร่วมดำเนินโครงการ พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณ
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	ให้การสนับสนุนด้านการประชาสัมพันธ์
บริษัทเอกชน	ให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดงานฯ

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. ประชาชนส่วนใหญ่ในตำบลทะเลน้อยและตำบลพนาตงประกอบอาชีพเกษตรกรรม หัตถกรรม สานเสื่อกระจูด รายได้ขึ้นอยู่กับกำหนายสินค้า
2. ตำบลทะเลน้อยยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลายในกลุ่มนักท่องเที่ยวภายนอกตำบล

หลังการดำเนินการ

1. ประชาชนในท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการกำหนายสินค้าและบริการกล่าวคือ
 - รายได้จากการให้บริการเรือประมาณปีละ 2,700,000 บาท
 - รายได้จากการกำหนายอาหารและของที่ระลึกในช่วงเทศกาล ได้ประมาณปีละ 2,000,000 บาท
 - โดยเฉลี่ยรายได้ของประชาชนในท้องถิ่นเพิ่มขึ้นประมาณ 40,000-50,000 บาทต่อปี
 - ร้านค้ากำหนายสินค้าในวันงานประมาณ 30-40 ร้าน เช่น หัตถกรรมสานเสื่อกระจูด ผ้าทอ เป็นต้น และร้านของที่ระลึกประมาณ 10 ร้าน
2. ตำบลทะเลน้อยเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวมากขึ้นทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ซึ่งดูได้จากจำนวนนักท่องเที่ยวแต่ละปีประมาณ 300,000 คน
3. มีการจัดเรือไว้คอยบริการนักท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ โดยจัดให้มีเรือนำเที่ยว จำนวน 3 ท่าเรือ และมีการจัดลำดับก่อน – หลังอย่างชัดเจน ทำให้การแย่งชิงนักท่องเที่ยวหมดไป

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. ทรัพยากรธรรมชาติบางส่วนได้รับผลกระทบ เช่น พืชพันธุ์ในทะเลถูกทำลายจากการที่เรือวิ่งผ่าน หรือนักท่องเที่ยวเก็บพืชพันธุ์ จับสัตว์ป่า หรือนกน้ำตื้นกล่วเมื่อเรือเข้าใกล้ทำให้บินหนีไปหรือบางส่วนตกลากร้างทำให้ตาย	1. ขอความร่วมมือจากเจ้าของเรือให้แก้ไข เครื่องเรือที่มีเสียงดังเพื่อไม่ให้กระทบกับสัตว์ป่าและขอความร่วมมือจากนักท่องเที่ยวไม่ให้เก็บพืชพันธุ์และทิ้งขยะลงในแม่น้ำ
2. การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง	2. ขอความร่วมมือจากหน่วยงานและสื่อของรัฐ ในการเผยแพร่ข่าวสาร
3. การบริการในหลายๆ ด้านไม่ประทับใจแก่นักท่องเที่ยว	3. อบรมให้เรือนำเที่ยว หรือมัคคเทศก์ ซึ่งเป็นคนในท้องถิ่นให้มีความรู้ความสามารถแนะนำนักท่องเที่ยว

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. การสร้างความร่วมมือและความเสียสละของผู้บริหารท้องถิ่น ทีมงาน และประชาชนในการ ตั้งใจแก้ปัญหาของชุมชน โดยเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานราชการที่เข้าร่วมโครงการเนื่องจากบุคคลดังกล่าวจะไม่ได้รับค่าตอบแทนจากการปฏิบัติงานนอกสถานที่
2. การมีส่วนร่วมของชุมชน ชาวบ้านในพื้นที่ เนื่องจากเป็นโครงการที่ทำให้ประชาชนในท้องถิ่น มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

โครงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ล่องเรือแล่นกมมีความยั่งยืนของโครงการสูง เนื่องจากเป็นโครงการที่ฝ่ายบริหารของ อบต. ให้ความสำคัญ และสนองความต้องการของชาวบ้าน ด้านการเพิ่มของรายได้ รวมทั้งฝ่ายบริหารเล็งเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องช่วยเหลือด้านงบประมาณ และสนับสนุนกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ จึงได้บรรจุลงในแผนพัฒนา 5 ปีของ อบต.

บทเรียนที่ได้รับ

1. โครงการซึ่งเป็นโครงการที่ทำรายได้จากแหล่งท่องเที่ยว และทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นจะได้รับความร่วมมือจากประชาชนด้วยดี
2. การสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นภายในชุมชน ทั้งชาวบ้าน เอกชน และหน่วยงานรัฐให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในโครงการ ทำให้เล็งเห็นความสำคัญของโครงการและให้ความร่วมมือสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

ความเป็นไปได้ในการถ่ายทอดประสบการณ์

1. ความคิดในเรื่องนี้พร้อมที่จะถ่ายทอดไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ซึ่งมีโครงการเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประกอบกับมีผู้บริหารของ อบต.ที่มีความเข้มแข็งเอาใจจริงเอาใจในการปฏิบัติงานและมีกลุ่มองค์กรต่างๆ รวมถึงประชาชนในพื้นที่พร้อมที่จะให้ความร่วมมือและสนับสนุน มีความเสียสละเล็งเห็นความสำคัญของผลประโยชน์ส่วนรวม
2. ความพร้อมของทีมงานและการประสานงานกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการปฏิบัติงานเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้การดำเนินโครงการประสบความสำเร็จ ดังนั้นหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ สนใจที่จะดำเนินการในลักษณะเดียวกันกับที่ อบต.ทะเลน้อยได้จัดทำควรคำนึงถึงปัจจัยดังกล่าวด้วย

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายสุชาติ ไช้เสน
ตำแหน่ง : นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อย
ที่อยู่ : ตำบลทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง
โทรศัพท์ : (074) 685-232

ชื่อ-นามสกุล : นายมนพพร เขมะวินิช
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อย
ที่อยู่ : ตำบลทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง
โทรศัพท์ : (074) 685-232

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2543

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	ตำบลทะเลน้อย อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง 93150
ขนาดพื้นที่ งบประมาณรายจ่าย	190.68 ตารางกิโลเมตร 5,205,823.89 บาท (ปีงบประมาณ 2544)
งบประมาณรายได้	3,555,027.34 บาท (ปีงบประมาณ 2544)
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	8 คน 3 คน พนักงานท้องถิ่น 3 คน ลูกจ้างประจำ 2 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	7,645 คน
จำนวนครัวเรือน	1,329 ครัวเรือน
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ประชาชนของตำบลทะเลน้อยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ได้แก่ ทำการประมง หัตถกรรมสานเสื่อกระจูด และแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเสื่อกระจูด ทำสวนยางพารา ทำนาข้าว ค้าขาย และรับจ้าง โดยทั่วไปประชาชนในตำบลมีความสัมพันธ์กันในระบบเครือญาติ อยู่กันเป็นครอบครัวใหญ่แบบครอบครัวปฐมนิคม ความสัมพันธ์และลักษณะครอบครัวดังกล่าวทำให้คนในตำบลมีความผูกพันใกล้ชิดกัน เนื่องจากระบบการผลิตทางการเกษตรกรรมในอดีต เช่น การลงแขกเกี่ยวข้าว เป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์โดยผ่านกระบวนการผลิตที่ต้องพึ่งพากันในด้านแรงงาน ลักษณะดังกล่าวถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญที่ส่งเสริมให้เกิดระบบร่วมแรงร่วมใจกันเพื่อประโยชน์ของคนในตำบล ตำบลทะเลน้อยมีศักยภาพที่เอื้อต่อการพัฒนาหลายด้านคือ 1. มีแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติเชิงอนุรักษ์ที่สำคัญ คือ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก สามารถสร้างรายได้ให้กับคนในท้องถิ่นจากการขายสินค้าและบริการเป็นอย่างดี 2. ทรัพยากรธรรมชาติของพื้นที่เหมาะแก่การส่งเสริมให้ประชากรประกอบอาชีพหัตถกรรมสานเสื่อกระจูด ซึ่งเป็นสินค้าที่มีชื่อเสียงของตำบลทะเลน้อย และยังเป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์